6.3 భూ స్వరూపాలు

మీకు తెలుసా

- ప్రసిద్ధ పిటభూములు
  - టిబెట్
    - ప్రపంచం లో ఎత్తైన పిటభూమి
    - ఎత్తు 4000-600ం మీ
  - చోటా నాగపూర్ — ఇనుము బొగ్గు మాంగనీసు నిల్వలు గల పిటభూమి
- పోలవరం ప్రాజెక్ట్ — నిర్మాణం వల్ల తెలంగాణా నుండి ఆంధ్ర లో కలిసిన ముంపుకు గురైన ప్రాంతాలు
  - ఇవి ఖమ్మం జిల్లలో ప్రాంతాలు
  - తూర్పు గోదావరి జిల్లలో విలీనమైనవి
    - వర రామచంద్ర పురం
    - కూనవరం
    - చింతూరు
    - బద్రాచలం — బద్రాచలం గ్రామం తప్ప
  - పశ్చిమ గోదావరి జిల్లలో విలీనమైనవి
    - బుర్గం పాడు
    - కుక్కునూరు
    - వేలేరు పాడు
- లమ్మ సింగి / లంబ సింగి
  - విశాఖ పట్నం చింతపల్లి మండలం లో వుంది
  - చలికాలం లో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రతలు నమోదు
  - దీనిని ఆంధ్ర కాశ్మీర్ గా పిలుస్తారు
- చెంచులు
  - భారత ప్రభుత్వం వీరిని నిర్దిష్ట హానికర తెగగా గుర్తించింది
  - నల్లమల ప్రాంతం లో నివాసం
    - కర్నూలు
    - గుంటూరు
    - ప్రకాశం జిల్లాలలో వ్యాపించారు
  - ప్రవృత్తి — veta
  - ఇంటిగ్రేటేడ్ గిరిజన అభివృద్ధి సంస్థ
    - ప్రధాన కార్యాలయం శ్రీ శైలం లో ఏర్పాటు
    - 1989 లో
  - మనవ భావాలు ఆలోచనల పురాతన రికార్డులలో ఒకటిగా పరిగణించబడేది — చెంచుల మౌకిక సాహిత్యం
  - ది చెంచూస్ పుస్తక రచయిత — హైమెండార్ఫ్
- ఎడారి కరణ ముప్పు వున్న రాయలసీమ ప్రాంతాలు
  - రాయ దుర్గం
  - కళ్యాణ దుర్గం
    - అనంతపురం జిల్లలో ప్రాంతాలు
  - రాతి మయంగా మారిపోతున్నాయి
- పంటలు
  - నగదు పంటలు
    - వ్యాపార/వాణిజ్య పంటలు అంటారు
    - ఉదా
      - వేరు శనగ
      - పసుపు
      - చెరకు
      - పొగాకు
  - ఆహార పంటలు
    - చిరు ధాన్యాలు
    - కూరగాయలు
    - వరి
- ఆక్వా కల్చర్
  - ఆహారం కొరకు జల చారాలను పెంచే విధానం
  - ఉదా
    - చేపలు
    - రొయ్యలు
    - పితలు

భూ స్వరూపం

- భూ ఉపరితలం అనేక రూపాలలో ఉండడం
- ప్రధాన భాగాలు
  - మైదానాలు
  - పిటభుములు
  - కొండలు/పర్వతాలు
- వీటి ఎత్తును సముద్రమట్టం ఆధారంగా కొలుస్తారు
- మన రాష్ట్రానికి తూ తూర్పుకనుమలు యొక్క అంచులు బంగాళా ఖాతం వైపు వాలి

పర్వతాలు

- అత్యధికఎత్తు
- అత్యధిక వాలు
- తక్కువ ఉపరితలం
- క్రింది భాగం లో విశాలంగా పై భాగం లో శిఖరం కలిగి ఉంటాయి
- మన రాష్ట్ర ఎత్తైన భూ స్వరుపలలో ఎక్కువ భాగం కొండలు
- 9ం మీ /304.8 మీ దాటి
- ఎత్తు తక్కువ గలవి — కొండలు
  - తూర్పు కనుమలుగా పిలువబడుతున్నాయి
  - మన రాష్ట్రము లో కొండలను ఉ. ద భాగాలుగా విభాజించేవి
    - గోదావరి కృష్ణ నదులు
    - ఉ భాగం లోని కొండలు ఎక్కువ ఎత్తైనవి
    - సగటు ఎత్తు 12ం మీ
  - అరోమా కొండ
    - మనరాష్ట్రం లో ఎత్తైన శిఖరం
    - జిందగడ అని పేరు
    - ఎత్తు 169ం మీ
    - అరకులోయలో
  - ముఖ్యమైనవి
    - విశాఖ
      - యారాడా
      - అనంతగిరి కొండలు
    - తూ ప గోదావరి జిల్లాలు
      - బైసన్ కొండలు
      - పాపి కొండలు
    - కృష్ణ
      - మొగల రాజపురం
      - కొండపల్లి కొండలు
    - గుంటూరు
      - బేరం కొండలు
      - నాగార్జున కొండ
      - కోటప్ప కొండ
    - నెల్లూరు & కడప
      - వెలికొండలు — ద ప్రాంత తూ భాగం
      - పాలకొండలు
        - కడపలో
        - తిరుపతి
    - కర్నూలు
      - సల్లమల
        - ఆంధ్ర
        - తెలంగాణా ప్రాంతం
      - ఎర్రమల కొండలు
    - చిత్తూరు
      - శేషాచలం — తిరుపతి
      - హార్స్ లి
    - అనంత పురం
      - పెనుకొండ
      - మడకశిర కొండ
  - ఈ కొండలు చార్నోఖైట్, ఖాండ్ లైట్ రాళ్ళతో ఏర్పడినవి
  - ఈ నేలలు పానియ పంటలకు ప్రసిద్ధి
    - కాఫీ — అరకు కాఫీ ప్రపంచ ప్రసిద్ధి పొందింది
    - తేయాకు
  - ఈ నైసర్గిక ప్రాంతం లో పేరుపొందిన పర్యాటక ప్రాంతాలు
    - విశాఖ
      - అరకు లోయ
      - బొర్రా గుహలు
    - తూ ప గోదావరి జిల్లాలు — పాపి కొండలు
  - పోడు వ్యవసాయం
    - కొండ ప్రాంతాలలో గిరిజన వ్యవసాయ పద్ధతి
    - ఝూం వ్యవసాయం/స్థల మార్పిడి వ్యవసాయం అని పేరు
      - భూ సారం తగ్గిన తరువాత వేరే ప్రాంతానికి వెళ్లి నేలను చదును చేసే వ్యవసాయం
      - ఇప్పుడు ఆచరణలో లేదు

పిటభూములు

- ఎత్తుగా ఉండి సమతల ప్రదేశాలు
- ఉపరితలం విశాలంగా
- ఈ ప్రాంతం లో వర్షాకాలం — జూన్ – నవంబర్ మధ్య
- అధిక భాగం
  - రాయలసీమ
    - కరువు ప్రాంతం — చౌడు నేలల్లో క్షార లవనాల వల్ల పంటలు పండవు
    - నేలలు
      - నల్లరేగడి
        - కడప
        - కర్నూలు
      - లేటరైట్
      - యెర్ర నేలలు — నీటిని నిలువ చేసుకొనే సామర్థ్యం లేదు
      - ఇసుక నేలలు
    - పంటలు
      - ఖరిఫ్ కాలం లో ఒక పంట మాత్రమే
      - పండే చిరుధాన్యాలు
        - రాగులు
        - సామలు
        - కొర్ర
        - జొన్న
      - పప్పు ధాన్యాలు — వేరు శనగ
      - నీటి సౌకర్యం వున్న చోట
        - వరి
        - చెరకు
        - పండ్ల తోటలు పండుతాయి
          - మామిడి
          - సపోటా
          - బత్తాయి
          - అరటి
          - జామ
          - బత్తాయి
          - దానిమ్మ
  - తెలంగాణా లో
  - దక్కన్ పిటభూమి
    - నగరాలు
      - హైదరాబాద్
      - సికింద్రాబాద్
    - భారత దేశం లో అతి ప్రాచిన పిటభూమి
    - ఎక్కువ గనులు వీటిలోనే ఉంటాయి
    - ఇది లావా పిటభూమి
      - పత్తి పంటకు అనుకూలం
      - నల్ల రేగడి నేలకు ప్రసిద్ధి
    - మన రాష్ట్రానికి నైరుతి దిశలో వుంది

మైదానాలు

- సమతలంగావిశాలంగా
  - సముద్ర మట్టానికి 2ం మీ ఎత్తు లో
  - రవాణా సౌకర్యాల నిర్మాణానికి అనుకూలం
  - ప్రపంచ ప్రసిద్ధి చెందిన మైదానం గంగా సింధు
- నగరాలు
  - నెల్లూరు
  - మచిలీపట్టణం
  - విశాఖ
  - కాకినాడ
  - శ్రీకాకుళం
- కోస్తా తిర మైదానం — శ్రీకాకుళం నుండి నెల్లూరు /పులికాట్ వరకు విస్తరణ
- ముఖ్య నదులు
  - గోదావరి కృష్ణ మైదానం అపక్షేపలు మేటలు వేయడం వల్ల ఏర్పడింది
  - కృష్ణ ఉబయగోదావరి జిల్లాల్లో ఈ మైదానం విశాలంగా వుంది
    - ద భారతదేశ ధాన్యాగారంగా పేరు
    - 15-25 అడుగుల లోతులోనే జలవనరులు లభ్యం
  - సరస్సులు
    - పులికాట్
      - ఉప్పు నిటి సరస్సు
      - నెల్లూరు జిల్లా
    - కొల్లేరు
      - మంచినీటి సరస్సు
      - ప గో జిల్లా
  - వర్షాకాల పంటను ఖరిఫ్ అని శీతాకాల పంటను రబీ అని పిలుస్తారు
  - ప్రసిద్ధి పొందిన పంటలు
    - వరి
    - చెరకు
    - మిర్చి — గుంటూరు జిల్లాల్లో నల్ల రేగడి నేలల్లో అధికంగా పండుతుంది
    - పసుపు
  - గోదావరి
    - మహారాష్ట్ర నాసిక్ త్రయంబక్
    - 1465 కి మి పొడవు
    - బంగాళా ఖాతం లో కలయిక
  - కృష్ణ
    - జనసం
      - జోర్ ప్రాంతం లో (మహారాష్ట్ర)
      - వాయ్ తాలూకా
      - సతారా జిల్లా
      - పొడవు 1400 కి మి
      - బంగాళా ఖాతం లో కలయిక
    - ఆనకట్టలు
      - నాగార్జున సాగర్ (1955-67) నల్గొండ
      - శ్రీశైలం - 1981 మహబూబ్ నగర్ జిల్లా
      - బసవ సాగరి బీజాపూర్ జిల్లా
        - కర్ణాటక
        - నారాయణపుర డ్యాం అని ప్రస్తుత పేరు
        - 1982 లో సిద్దపుర్ గ్రామం లో
      - కోయల్ సాగర్
        - మహబూబ్ నగర్
        - దేవరకద్ర మండల
        - కోయల్ సాగర్ గ్రామం
      - ధూమ్ ధాం
        - వెలంగ్ ప్రాంతం
        - మహారాష్ట్ర
      - తుంగబద్ర — ప్రస్తుత పేరు పంపా సాగర్
      - విజ్జని డ్యాం — భీమ డ్యాం గా పేరు
      - వైరా
        - ఖమ్మం జిల్లా
        - వైరా నదిపై
        - ప్రస్తుతం నిర్మాణం లో

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

- పచ్చదనాల స్వర్గం — ఆయసరేఖా మండలం లో వుంది
- 82 1/2 డిగ్రీల తూ రేఖాంశం మనరాష్ట్రం లోని కాకినాడ మీదుగా
- విస్తరణ
  - 12 డిగ్రీల 41 నిముషాలు - 19 డిగ్రీల 7 నిముషాలు ఉ అక్షాంశాలు
  - 76డిగ్రీల 50 నిముషాలు - 84డిగ్రీల 40 నిమిషాలు తూ రేఖాంశాలు
- విస్తీర్ణం
  - 160205 చ కి మీ
  - దేశం లో 4.6% ఆక్రమణ
- చరిత్ర
  - ఆంధ్ర రాష్ట్రము
    - మద్రాస్ నుండి విడిపోయిన తెలుగు జిల్లాలతో ఏర్పాటు
    - అక్టోబర్ 1 1953న
    - రాజధాని కర్నూలు
  - ఆంధ్ర ప్రదేశ్
    - హైదరాబాద్ రాష్ట్రము లో తెలంగాణా తో కలిసి ఏర్పాటు
    - 1 నవంబర్ 1956 న
    - రాజధాని హైదరాబాద్
    - భారత్ లో భాషాపరంగా ఏర్పడిన మొదటి రాష్ట్రము
    - బౌగోళిక ప్రాంతాలు 3
      - ఆంధ్ర
        - శ్రీకాకుళం
          - చిన్న జిల్లా
          - 5837చ కి మీ
        - తూ గో జిల్లా — జనాభా లో పెద్ద జిల్లా
        - విజయ నగరం — జనాభా లో చిన్న జిల్లా
        - జిల్లాలు 9
      - తెలంగాణా
        - జిల్లాలు 10
        - ప్రస్తుత జిల్లాలు 31
      - రాయలసీమ
        - అనంత పురం
          - రాష్ట్రము లో పెద్ద జిల్లా
          - విస్తీర్ణం 19 13ం చ కి మీ
        - జిల్లాలు 4
    - ప్రధాన భాష తెలుగు — ఉర్దూ 2 వ స్తానం
    - దేశంలో ఉన్న 28 రాష్ట్రాలలో ఆగ్నేయ దిశలో వుంది
  - జిల్లాలు
    - అవతరణ నాటికి 20 జిల్లాలు
    - తరువాత ఏర్పడినవి
      - ప్రకాశం 2 ఫిబ్రవరి 197ం
      - రంగారెడ్డి 12 ఆగస్ట్ 1978
      - విజయనగరం 1 జూన్ 1979
    - వీటితో మొత్తం జిల్లాలు 23
  - రెవిన్యూ మండలాలు
    - 11ం4
    - 1985మే 25 న 305 తాలుకాలు రద్దు చేసి ఏర్పాటు
  - సవ్యాంధ్ర ప్రదేశ్
    - తెలంగాణా నుండి విడిపోయి ఏర్పాటు
    - రాజధాని అమరావతి
    - ఏర్పాటు 2 జూన్ 2014
    - బౌగోళిక ప్రాంతాలు 2
      - కోస్తా ఆంధ్ర
        - రాష్ట్రము లో అనుకోని ఉన్న తీరప్రాంత జిల్లాలు 9
        - అధిక జనసాంద్రత గల ప్రాంతం
      - రాయలసీమ
        - రాష్ట్రము లో దక్షిణ ప్రాంతం లో
        - అత్యధిక తలసరి ఆదాయం గల ఉద్యాన పంటల కేంద్రంగా
    - విస్తిర్ణ పరంగా 7 వ రాష్ట్రము
    - జనాభా పరంగా 10 వ రాష్ట్రము
    - ఎల్లలు
      - తూర్పు — బంగాళాఖాతం
      - పశ్చిమం — తెలంగాణా
      - ఉత్తరం
        - ఛత్తీస్ ఘడ్
        - ఒరిస్సా
      - దక్షిణం — తమిళనాడు
      - నైరుతి — కర్ణాటక
- తీరరేఖ పొడవు 972 కి మీ — ఈ రేఖ వెంబడి గలఓడ రేవులు 10
  - విశాఖ ఓడరేవు సహజసిద్ధ మైనది
    - భారత రక్షణ వ్యూహాల్లో
    - ఇనుప ఖనిజ ఎగుమతి లో పేరు
  - మధ్యతరగతి ఓడ రేవులు 2
    - కాకినాడ
    - మచిలీపట్టణం
  - చిన్న రేవులు 7

న్యూ టెక్స్ట్ ముఖ్యాంశాలు

- జనగణ మన
  - జాతీయ గీతం
  - దేశ విసిస్థత ప్రకృతిని వివరిస్తుంది
  - రచయిత — రవీంద్రనాథ్ టాగోర్
- మాతెలుగు తల్లికి
  - మన రాష్ట్ర గీతం
  - నదులు సంపద భూ స్వరూపాలు వివరిస్తుంది
  - రచయిత — శంకరంబాడి సుందరాచారి

KINGS DSC

6.3.2 పెనమకూరు

- **ముఖ్యాంశాలు**
  - మైదాన ప్రాంతం లో గ్రామం
  - మొత్తం కుటుంబాలు — 75o
    - 10ఎకరాల కంటే ఎక్కువ భూమి గలవి 10కుటుంబాలు
    - 5 ఎకరాలకంటే తక్కువ భూమి గల కుటుంబాలు 15o
    - ఏ భూమి లేని కుటుంబాలు 59o
  - గ్రామా మధ్య భాగం లో షాపులు హోటళ్ళు
  - వ్యవసాయ ఆధార పరిశ్రమలకు ఉదా
    - కోళ్ళ పెంపకం
    - బియ్యం మరలు
- **బందరు కాలువ**
  - ఇరువైపులా కుటుంబాలు 20-30 — వృత్తులు
    - బుట్టలు అల్లడం
    - ఎలుకలు పట్టడం
    - పందులు పెంచడం
  - కాలువకి ఉయ్యూరికి మధ్య దూరం 3 కి.మీ
  - ప్రకాశం బ్యారేజి నుండి ప్రయాణిస్తుంది
    - కృష్ణ నదిపై — ఉత్తర ఒడ్డున విజయవాడ నగరం
    - వాయవ్యం నుంచి ఆగ్నేయం వైపు
    - 1853 లో నిర్మాణం
  - చిన్న కాలువలకు ఈ కాలువ ద్వార నీటి సరఫరా — 12 లక్షల ఎకరాల భూమికి
- **నేలలు**
  - ఒండ్రు
    - నదులు నిక్షేపించిన నేలలు — అధిక పోషక పదార్థాలు
    - ఒండలి నేలలుగా పేరు
  - నల్లరేగడి
    - 15 అడుగుల లోతు వరకు కనిపిస్తుంది
    - ఆరిపోయినపుడు పగుళ్ళు
      - పగుళ్ళలో మట్టి చేరుట సెల్ఫ్ ప్లవింగ్
      - అనగా స్వయంగా మట్టి మార్పిడి
  - వర్షం
    - జూన్ నుండి అక్టోబర్ నైరుతి ఋతుపవనాలు
    - 15 నుండి 25 అడుగులు లోతులో నీరు — బోరుబావుల ద్వార మెట్ట భూములకు నీరు
    - వరదలు
      - 1997
      - 2006
      - 2009

      } లోతట్టు ప్రాంతం లో లేకపోవుట వల్ల
- **పంటలు**
  - సాల్వ పంట
    - జూన్ జులై లలో నాట్లు
    - అక్టోబర్ నవంబర్ లో చేతికి
    - వరి రకాలు
      - యం టి యం
      - 2716
      - స్వర్ణ
      - బి పి టి
  - దళ్వా
    - డిసెంబర్ లో
    - శీతాకాల పంట
    - చెరకు
      - 9 నెలలకు చేతికి
      - మగవారు చేస్తారు
      - ఉయ్యూరు లోని పంచదార మిల్లుకు సరఫరా
  - మెట్ట/గరువు భూములలో
    - పసుపు
    - కంద
    - అరటి
    - కూరగాయలు

    } ఉయ్యూరు రైతు బజారులో విజయవాడ రైతు బజారులో విక్రయం
  - భూ సారం పెరగడానికి
    - జీలుగ
    - పిల్లి పెసర

    } నత్రజని శాతం పెరుగుతుంది
  - తోటలు — పండ్ల మొక్కలు
    - జామ
    - సపోటా
    - బొప్పాయి
- **ఆధునీకరించిన కోళ్ళ ఫారం**
  - 50 వేల గుడ్లు
  - 80 వేల కోళ్ళు
  - ఎగుమతి
    - విజయవాడ
    - అస్సాం
    - బీహార్

KINGS DSC